

Trump ABD'yi Paris İklim Anlaşması'ndan neden çekti?

Sema Emirođlu, New York

2 Haziran 2017

ABD Başkanı Donald Trump, Paris İklim Anlaşması'ndan çekilme kararıyla seçim kampanyası sırasında verdiği önemli vaatlerden birini daha yerine getirdi. Trump, siyasi ve ekonomik açıdan uzun dönemli sonuçları olabilecek tartışmalı bir karara da imza attı.

Kararın hemen arkasından Beyaz Saray'ın danışmanlar kurulunda yer alan SpaceX ve Tesla yönetim kurulu başkanı (CEO) Elon Musk ve Disney yönetim kurulu başkanı (CEO) Bob İger, bu görevlerinden istifa ettiklerini açıkladılar.

Musk, Twitter'dan yaptığı açıklamada, "iklim değışikliği gerçektir. Paris'ten ayrılmak ne dünya ne de Amerika'nın yararınadır" derken, İger, "gezegenimizi korumak ve ekonomik büyümeyi ilerletmek, geleceğimiz için kritik önemdedir. Birinin olması, diğerinin olmayacağı anlamına gelmez. Başkanın kararıyla kesinlikle hemfikir değilim ve danışmanlar kurulundan ayrılıyorum" ifadesini kullandı.

- ABD'nin Paris kararı: Dünya tepkili, Trump taraftarları sevinçli
- ABD'nin Paris İklim Anlaşması'ndan çekilmesinin yaratacağı 5 etki

Trump'a Beyaz Saray içinden ve dışından baskı

New York Times'ın haberine göre Amerikalıların beşte dördünden fazlası, son yapılan bir kamuoyu yoklamasında ABD'nin, dünyada Nijerya ve Suriye dışındaki tüm ülkelerin imzaladığı Paris İklim Değişikliği Anlaşması'na katılması gerektiğini bildirdi. Cumhuriyetçi siyasetçilerin çoğunluğu da bu görüŖe katıldılar.

Anlaşmaya başından beri sıcak bakmayan Trump, anlaşmadan ayrılıp ayrılmamak konusunda Beyaz Saray içinde ve dışında büyük baskı altında kaldı.

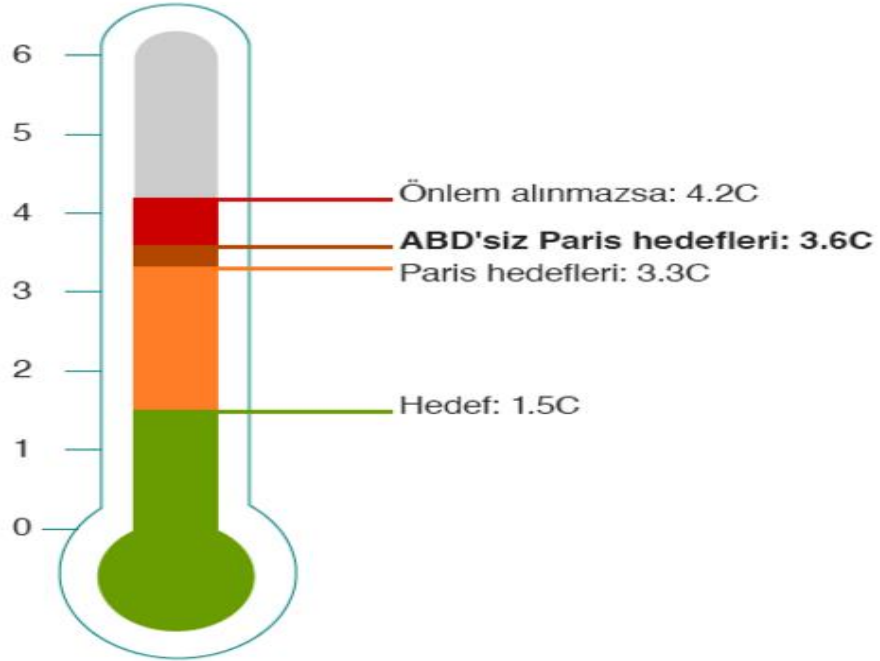
Elon Musk ve Apple CEO'su Tim Cook'un da dahil olduğu Silikon Vadisi'nin önde gelen isimleri, Beyaz Saray'la direkt temas kurarak, iklim değışikliği konusunu ne kadar ciddi gördüklerini ilk elden başkana iletirken, Fransız Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve Almanya Başbakanı Angela Merkel başta olmak üzere pek çok Avrupalı lider, ABD'nin Paris Anlaşması'nda kalması için Trump'ı ikna etmeye çalıştılar.

Trump'ın kızı ve danışmanı İvanka Trump bile, Amerikan şirketlerinin yönetim kurulu başkanlarına seslenerek, anlaşmanın iş dünyası için ne kadar yararlı olduğunu anlatmaları konusunda babasını arayıp ikna etmelerini istedi.

2100'e kadar küresel sıcaklıktaki artış

C°

ABD tahmininde 2.1C ile 4.7C yanılma payı bulunuyor

Kaynak: Climate interactive

BBC

Dow Chemical şirketinin başkanı Andrew Liveris'e bizzat çağrı yapan İvanka Trump, bu konuda diğer CEO'larla ortaklaşa bir mektup yazılmasını önerdi. Başkana direkt olarak anlaşmada kalma çağrısında bulunan bu mektup, Wall Street Journal gazetesinde geçen ay tam sayfa ilan olarak yayımlandı.

Fotoğraf altı yazısı, Beyaz Saray'ın danışmanlar kurulundan istifa eden Musk,"iklim değişikliği gerçektir. Paris'ten ayrılmak ne dünya ne de Amerika'nın yararınadır" dedi.

Ancak seçim kampanyası sırasında anlaşmayı "kötü" sözleriyle niteleyen ve siyasi tabanını oluşturan seçmenlere "Amerikan iş gücüne zarar veren bu anlaşmayı iptal etme" sözü veren Trump'ın, hem kendi danışmanları arasında ve hem de Beyaz Saray dışında yapılan ve sık sık kızışan tartışmaları aylarca dinlediği ancak sonuçta yine kendi tabanını memnun etmeye yönelik "siyasi hesaplı" bir karar aldığı kaydedildi.

Amerikan Washington Post gazetesine bir açıklama yapan başkanın yakın danışmanı Kellyanne Conway, "Trump, muhalif görüştekilerin ısrarlarına rağmen, başından beri durduğu noktada kalmayı tercih etti. Belirli bir sonuçtan yola çıkarak başladı ve eldeki kanıtlar, onu aynı sonuca götürdü" dedi.

Gazetenin haberine göre, Beyaz Saray'daki tartışmalar, anlaşmadan tümüyle çekilmekten yana olan Trump'ın baş stratejisti Stephen K. Bannon, Çevre Koruma İdaresi Başkanı Scott Pruitt ve Beyaz Saray Hukuk Danışmanı Don McGahn'ı, anlaşmada kalmasının Trump'a ve Amerika'ya daha fazla ağırlık kazandıracığını düşünen kızı İvanka Trump, ekonomi şefi Gary Cohn ve Dışişleri Bakanı Rex Tillerson'la karşı karşıya getirdi.

Özellikle İvanka Trump'ın, babasını, anlaşmadan çekilmenin ABD'nin dünyadaki imajına zarar vereceğini ve ahlaki otoritesini zayıflayacağı konusunda uyardığı bildirildi. İvanka Trump'ın eşi ve başkanın baş danışmanlarından Jared Kushner'ın da anlaşmanın "kötü" olduğu konusunda Trump'a katıldığı, ancak anlaşmadan tümüyle ayrılmak yerine yeniden müzakere etme yanlısı olduğu kaydedildi.

Bannon üstün geldi

Ancak Stephen Bannon'un, Pruitt ve diğer destekçilerle birlikte ABD'nin anlaşmada kalması halinde bunun ülke ekonomisine getireceği zararları gösteren rakamlar ve belgelerle dolu dosyaları Trump'a ilettiklerine dikkat çekiliyor. Bannon'un, Trump'la bizzat yaptığı görüşmelerde, Paris Anlaşması'nın "globalizmin" bir ürünü olduğunu ve başkanın ulusalcı ve muhafazakâr tabanında popüler olmadığını vurgulayarak Trump'ı ikna ettiği belirtiliyor.

Trump'ın kararına karşı olan kamp ise, başkana sunulan bu bilgi ve rakamların ya hatalı, eski ve yanlış, ya da bilimsel açıdan tartışmalı olduğuna dikkat çekti. Trump'ın ABD'nin Paris Anlaşması'ndan çekildiğini açıklarken yaptığı konuşmada, araştırma sonuçlarına atıf yaptığı

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MİT) yetkilileri, başkanın araştırmayı "kötü biçimde yanlış anladığını" bildirdiler.

Trump'ın, "Paris Anlaşması bütün ülkelerce tamamen uygulansa bile, 2100 yılına kadar küresel sıcaklıkta sadece bir derecenin onda ikisi kadar azalma sağlayacak" şeklindeki açıklamasının, MİT'in geçen yıl yaptığı bir araştırmada yer aldığını belirten Reuters ajansı, bu araştırmayı yöneten Erwan Monier'le temas kurdu. Monier, ajansa yaptığı açıklamada, "ABD Başkanı'nın Paris Anlaşması'ndan çekilmesini kesinlikle desteklemiyoruz. Eğer iklim değişikliği konusunda hiçbir şey yapmazsak, 5 dereceden fazla sıcaklık artışını göze alıyoruz demektir ki, bunun sonuçları felaket olur" dedi.

Şimdi ne olacak?

Trump'ın kararı ile ABD'nin tümüyle Paris Anlaşması'ndan ayrılması, "kolay" ama "uzun vadeli" bir süreç olarak değerlendiriliyor. 20 yılı aşkın bir süredir BM çatısı altında müzakere edilip, kalkınma ya da refah seviyesine bakılmaksızın tüm ülkeleri içine almayı hedefleyen anlaşma, aslında büyük ölçüde ABD'nin onayı alınacak şekilde hazırlanmıştı.

ABD'nin, hukuken Kongre'nin onayını almadan katılmasına imkan vermek için ismi "antlaşma" ("treaty") değil, "anlaşma" olarak belirlenen metin, 29 Ağustos 2016 tarihinde dönemin başkanı Barack Obama'nın yazdığı ve BM'ye iletilen kısa bir mektupla ABD tarafından kabul edilmişti.

Aynı şekilde Trump'ın BM'ye yazacağı kısa bir mektupla ABD'nin anlaşmadan ayrılması yeterli olacak. Ancak anlaşma hükümlerine göre, Trump'ın, Paris Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinin üzerinden üç yıl geçeceği 4 Nisan 2019'a kadar bu mektubu göndermesi mümkün değil. Bu mektubun ardından ABD'nin anlaşmadan ayrılması için bir yıl daha beklemesi gerekecek. O da bundan sonraki başkanlık seçimlerinden bir gün sonrasına denk gelen 4 Kasım 2020 tarihine rastlıyor. Bu durumda Trump, kampanya vaadinin yerine geldiğini ya ikinci kez başkanlık koltuğuna oturması halinde, ya da o koltuğu boşalttıktan sonra görecektir.

Başkan Trump, Paris Anlaşması'nı terk etmeden de ülkesinin atmosfere salacağı karbon gazlarını azaltma hedeflerini zayıflatabilir ya da ABD'nin uluslararası anlaşmalardaki yükümlülüklerini yerine getirmeme niyetini açıklayabilir.

Trump ayrıca, eski Başkan Obama'nın anlaşmayı tek başına imzalayarak yürütmenin yetkilerini aştığını iddia edebilir ve onaylaması için Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu

Senato'ya gönderebilir. Ama uzmanlar, bu seçeneğin, Trump'ı ileride kendisinin tek taraflı olarak imzalayacağı diğer anlaşmaları da tehlikeye dşrebileceğine dikkat çekiyorlar.